

ذات‌الریه چیست؟

ذات‌الریه نوعی عفونت ریوی است که بیشتر کیسه‌های هوایی ریه‌ها و گاهی مجاری انتقال‌دهنده هوا را درگیر می‌کند. بخش‌های عفونی ریه با مایع پر می‌شوند. این مایع حاوی گلبول‌های سفید است که برای مقابله با عفونت فعالیت می‌کنند.

علت ایجاد ذات‌الریه چیست؟

ذات‌الریه توسط میکروارگانیسم‌ها (عوامل بیماری‌زا) ایجاد می‌شود. ویروس‌ها، باکتری‌ها و قارچ‌ها از مهم‌ترین عوامل آن هستند. این عوامل معمولاً در ریه افراد سالم وجود ندارند. گاهی از طریق جریان خون وارد ریه می‌شوند، اما بیشتر از طریق قطرات تنفسی منتشر شده هنگام سرفه و عطسه افراد آلوده منتقل می‌گردند.

برخی عوامل می‌توانند سیستم دفاعی ریه

را تضعیف کنند، از جمله:

- مصرف سیگار و تنباکو
 - عفونت‌های ویروسی دستگاه تنفسی مانند سرماخوردگی
 - بیماری‌های تضعیف‌کننده ایمنی مانند HIV
 - برخی داروها (مثلاً داروهای شیمی‌درمانی)
 - بستری بودن در بیمارستان یا انجام جراحی
- به همین دلیل، ذات‌الریه در بیماران بستری بیشتر دیده می‌شود.

انواع خاصی از ذات‌الریه

- ذات‌الریه لژیونلائی که عامل آن در آب‌های گرم زندگی می‌کند.
- عفونت‌هایی که از پرندگان (به‌ویژه طوطی) منتقل می‌شوند.
- عفونت‌های بیمارستانی مانند عفونت ناشی از استافیلوکوک مقاوم به متی‌سیلین.

چه کسانی بیشتر در معرض خطر هستند؟

هر فردی ممکن است به ذات‌الریه مبتلا شود، حتی افراد سالم. اما احتمال ابتلا در افراد زیر بیشتر است:

- نوزادان و سالمندان
- افراد دارای ضعف سیستم ایمنی
- بیماران مبتلا به بیماری‌های مزمن

علائم شایع ذات‌الریه:

- سرفه (گاهی همراه خلط زرد یا سبز یا رگه‌های خونی)
- تنگی نفس
- درد قفسه سینه که با تنفس تشدید می‌شود
- تب و لرز
- کاهش اشتها
- ضعف و بی‌حالی

بیمارستان امام هادی (ع) فراشبند

پنومونی

(ذات الریه)

تهیه کننده: فاطمه خادم پر، زهره کهن سال

تایید کننده: دکتر دلگرم (متخصص داخلی)

سال تهیه: زمستان ۱۴۰۴

سال بازنگری: زمستان ۱۴۰۸

کد: IM-PM-192-01

منابع:

- ۱- Brunner & Suddarth's Textbook of Medical-Surgical Nursing ۲۰۲۲ ویرایش ۲۰۲۲
- ۲- Harrison's Principles of Internal Medicine ۲۰۲۲ ویرایش ۲۰۲۲
- ۳- World Health Organization راهنماهای تشخیصی و درمانی پنومونی در (بهرورزسانی‌های ۲۰۲۳-۲۰۲۴)
- ۴- Centers for Disease Control دستورالعمل‌ها و اطلاعات آموزشی پنومونی در (بهرورزسانی‌های ۲۰۲۴-۲۰۲۵) and Prevention

تشخیص:

- رادیوگرافی قفسه سینه
- آزمایش خلط

درمان:

- درمان اصلی ذات‌الریه آنتی‌بیوتیک است. بسیاری از بیماران با استراحت در منزل بهبود می‌یابند. اما در موارد شدید ممکن است بستری در بیمارستان لازم باشد تا:
- سطح اکسیژن خون کنترل شود
 - مایعات از طریق سرم تجویز گردد
- در موارد شدید، بیماری ممکن است با وجود درمان مناسب خطرناک باشد.

در صورت ابتلا چه باید کرد؟

- داروها را طبق دستور پزشک و کامل مصرف کنید.
- اگر تب ادامه داشت یا تنفس دشوار شد، به پزشک مراجعه کنید.
- استراحت کافی داشته باشید.
- استفاده از دستگاه مرطوب‌کننده هوا می‌تواند به کاهش ناراحتی تنفسی کمک کند.

روند بهبودی:

- تب و درد قفسه سینه معمولاً طی چند روز کاهش می‌یابد.
- سرفه ممکن است ۲ تا ۳ هفته ادامه داشته باشد.
- ضعف و خستگی گاهی چند ماه طول می‌کشد تا کاملاً برطرف شود.
- در صورت عدم بهبود یا عود بیماری، بررسی پزشکی بیشتر ضروری است.

پیشگیری:

- پیشگیری کامل دشوار است، اما موارد زیر کمک‌کننده‌اند:
- ترک سیگار
 - تقویت سیستم ایمنی
 - واکسیناسیون در افراد پرخطر (به‌ویژه سالمندان)
 - واکسن آنفلوانزا و پنوموکوک